

Міністерство освіти і науки України
Одеська національна академія зв'язку ім. О.С. Попова

Одеська обласна рада молодих вчених

**69-та
науково-технічна конференція
професорсько-викладацького складу,
науковців, аспірантів та студентів**

**Матеріали конференції
(3-5 грудня 2014 р.)**

Частина IV

**СЕКЦІЯ 6
ЕКОНОМІКА, УПРАВЛІННЯ
ТА ФІЛОСОФІЯ СОЦІАЛЬНОЇ ДІЇ**

Одеса 2014

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:	Каптур В.А.	– к.т.н., с.н.с., проректор з наукової роботи
Члени:		
	Баляр В.Б.	– ст. викл. каф. ТБ і РМ
	Бондаренко О.М.	– к.ф.н., доц. каф М та М
	Ветрова С.С.	– к.соц.н., доц. каф. політології
	Данилевський В.О.	– зав. відділом НТІ НДЧ
	Ларін Д.Г.	– к.т.н., доц. каф. ІТ
	Михайлова Л.В.	– інж. 1-ї кат. ІБ та ПД
	Осадчий Є.Д.	– к.т.н., доц. каф. М і СГЗ
	Політова І.В.	– к.е.н., с.н.с., начальник НДЧ
	Розенвассер Д.М.	– ст. викл. каф. ТЕЗ ім. А.Г. Зюко
	Сумський І. М.	– зав. лаб. ННВЛ ІКТ та СОРО

Адреса:
вул. Ковальська 1, м. Одеса, 65029, Україна

<http://www.onat.edu.ua>
e-mail: rdd @onat.edu.ua
тел. (048) 705-03-84

Тези доповідей подаються за оригіналом рукопису

ПРОГРАМНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова програмного комітету – д.т.н., проф., ректор Воробієнко П.П.

Члени програмного комітету

Секція 1. Радіозв'язок і телебачення

Гофайзен О.В. д.т.н., проф., зав. каф. ТБ і РМ
Ошаровська О.В. к.т.н., доц., доц. каф. ТБ і РМ
Проценко М.Б. д.т.н., проф., зав. каф. ТЕД і СРЗ

Секція 2. Телекомунікаційні системи та мережі

Бондаренко О.В. д.т.н., проф., зав. каф. ВОЛЗ
Лісовий І.П. д.т.н., проф., проф. каф. ТКС
Ложковський А.Г. д.т.н., проф., зав. каф. КС

Секція 3. Інфокомунікації та програмна інженерія

Стрелковська І.В. д.т.н., проф., директор ННІ ІКПІ
Нікітюк Л.А. к.т.н., проф., зав. каф. МЗ
Сукачов Е.О. д.т.н., проф., проф. каф. ТЕД і СРЗ
Леонов Ю.Г. д.ф.-м.н., проф., зав. каф. ІТ

Секція 4. Інформаційна безпека

Васіліу Є.В. д.т.н., доц., директор ННІ РТ та ІБ
Корчинський В.В. к.т.н., доц., доцент кафедри ІБ та ПД
Кільдишев В.І. к.т.н., доц., доцент кафедри ІБ та ПД
Онацький О.В. к.т.н., доцент каф. ІБ та ПД

Секція 5. Мережі та системи поштового зв'язку

Ящук Л.О. д.т.н., проф., проф. каф. М і СПЗ
Кріль С.С. к.т.н., с.н.с., директор ННІ КТАЛ
Загребнюк В.І. к.т.н., доц., доц. каф. М і СПЗ

Секція 6. Економіка, управління та філософія соціальної дії

Захарченко Л.А. к.е.н., проф., директор ННІ Е та М
Орлов В.М. д.е.н., проф., зав. каф. ЕП та КУ
Гранатуров В.М. д.е.н., проф., проф. каф. УП та СА
Стрельчук Є.М. к.е.н., проф., зав. каф. М та М
Пунченко О.П. д.ф.н., проф., зав. каф. філософії та історії України

Секція 7. Гуманітарні науки

Сіленко А.О. д.політ.н., проф., проректор з навчальної та виховної роботи
Шульган О.О. к.філол.н., доц., проректор з навчальної роботи та міжнародних зв'язків
Ветрова С.С. к.соц.н., доц., доц. каф. політології

Секція 8. Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології

Панфілов І.П. д.т.н., проф., зав. каф. КІТП і В
Тігарев А.М. к.т.н., доц., доц. каф. КІТП і В
Стопакевич А.О. к.т.н., доц., доц. каф. КІТП і В

<i>Полозова Т.В.</i> Діагностика чутливості інноваційно-інвестиційних проектів за критерієм чистої поточної вартості.....	106
<i>Сакун А.А., Чернецкая М.Г.</i> Маркетинговое исследование объема рынка маркетинговых сервисов в 2014 году... <i>Стрельчук С.М., Пузирьов В.О.</i> Основні тенденції розвитку операторів телекомунікацій в розрізі сучасних вимог сфери зв'язку та інформатизації.....	109
<i>Тікаєва Ю.І.</i> Соціальна і віртуальна реальність в інформаційному суспільстві.....	111
<i>Толкачева Г.В.</i> Особливості корпоративного управління на підприємстві.....	114
<i>Ужва А.М.</i> Економічна безпека регіонів як визначальний вектор забезпечення їх розвитку	115
<i>Хлопотна Н.І.</i> Механізм впливу корпоративного управління на підвищення ступеня керованості та ефективності роботи компанії.....	117
<i>Цвігуненко Є.І.</i> Розв'язання проблеми розвитку 3G в Україні за допомогою механізму державно-приватного партнерства.....	119
<i>Чернявська Д.В.</i> Стратегія економічного розвитку підприємства зв'язку.....	121
<i>Шкільний Б.І., Пузирьова Х.Р.</i> Причини виникнення конфліктів в організації.....	123
<i>Яцкевич І.В.</i> Роль нефінансових показників в оцінці ефективності функціонування альянсу сфери зв'язку та інформатизації.....	124
	126

Список літератури

1. Волкова М. В. Методичне забезпечення функціонування системи обліку витрат на підприємстві / М. В. Волкова // Вестник Национального технического университета «ХПИ». – №6. – 2010. – С.92-101.
2. Грещак М. Г. Управління витратами / [М. Г. Грещак, В. М. Гордієнко, О. С. Кошоба, Ю. М. Лозовик]; за ред. М. Г. Грещака. – К.: КНЕУ, 2008. – 264 с.
3. Череп А. В. Управління витратами суб'єктів господарювання. – Ч.1: монографія / А. В. Череп. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2006. – 368 с.
4. Ясінська А. І. Методологія та організація системно-орієнтованого управління витратами підприємства для прийняття управлінських рішень / А. І. Ясінська, Н. І. Подольчак // Вісник Национального університету "Львівська політехніка". – 2012. – №7(727). – С. 161-172.

Полозова Т.В.

Харківський національний університет радіоелектроніки

**ДІАГНОСТИКА ЧУТЛИВОСТІ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ
ЗА КРИТЕРІЄМ ЧИСТОЇ ПОТОЧНОЇ ВАРТОСТІ**

Анотація. Запропоновано математичну модель діагностики чутливості інноваційно-інвестиційних проектів підприємства за критерієм чистої поточної вартості. Отриманий коефіцієнт чутливості пропонується використовувати як додатковий при оцінці економічної ефективності інноваційно-інвестиційних проектів підприємства. Він дозволяє оцінити вплив одночасно кількох внутрішніх параметрів проекту на показник чистої поточної вартості.

У сучасних умовах господарювання підвищення інноваційно-інвестиційної активності країни, галузей, підприємств є найважливішим засобом забезпечення умов виходу з економічної кризи, структурних зрушень у народному господарстві й розвитку науково-технічного прогресу, одним з найбільш діючих механізмів економічних перетворень.

Економічна ситуація, що склалася в Україні (наявність високих темпів інфляції та різкі коливання курсу національної валюти, нестабільність законодавчої бази, нестійке фінансове становище більшості підприємств) значно ускладнює здійснення інноваційно-інвестиційних процесів. У зв'язку із цим виникає необхідність у розробці та використанні відповідного методологічного інструментарію оцінки впливу вказаних факторів на здійснення інноваційно-інвестиційної діяльності вітчизняних підприємств.

При оцінці економічної ефективності інноваційно-інвестиційних проектів пропонується як обов'язковий етап здійснювати діагностику чутливості проекту, тобто схильність проекту до впливу його внутрішніх параметрів. Базовий підхід до діагностики чутливості полягає у розрахунку прибутковості проекту в умовах найбільш ймовірного прогнозу зміни основних його параметрів [1, 3, 4]. Основне завдання проведення діагностики полягає в тому, щоб вибравши найбільш істотні параметри, визначити ступінь їх впливу на вартість проекту при зміні величин цих параметрів.

Формальне визначення чутливості звичайно відповідає вираженню [2]:

$$S_{x_i}^y = \frac{x_i}{y} \cdot \frac{\partial y}{\partial x_i}, \quad (1)$$

де y – деякий вихідний параметр інноваційно-інвестиційного проекту (його окремо узятий або інтегральний показник ефективності);

x_i ($i = 1, 2, \dots$) – внутрішні параметри проекту, що змінюються.

Частинна похідна $\partial u / \partial x_i$ є функцією чутливості або коефіцієнтом впливу параметра x_i на показник ефективності проекту. Відношення x_i / u вводиться для нормування й дозволяє отримати величину $S_{x_i}^u$ у відносних одиницях.

Діагностиці чутливості передують фінансова оцінка інноваційно-інвестиційного проекту, у ході якої розраховуються показники ефективності, найбільш узагальнюючим з яких є чиста поточна вартість (NPV), що розраховується за формулою:

$$NPV = \sum_{t=1}^T \frac{F_t}{(1+r)^t}, \quad (2)$$

де F_t – чистий грошовий потік наприкінці періоду t ;

T – життєвий цикл проекту;

r – ставка дисконтування;

$(1+r)^{-t}$ – поточна вартість грошової одиниці, яка буде отримана наприкінці періоду t при ставці дисконтування r .

Чистий грошовий потік визначається як різниця між доходами й витратами від реалізації проекту. Як дохід приймається чистий прибуток і амортизаційні відрахування, а як витрати – сумарні інвестиційні вкладення в проект. Отже, чистий грошовий потік розраховується за формулою:

$$F_t = P_N + Am - I, \quad (3)$$

де P_N – сума чистого прибутку, розрахована без урахування амортизаційних відрахувань;

Am – амортизаційні відрахування в періоді t ;

I – сума інвестицій в періоді t .

Сума чистого прибутку у загальному вигляді визначається за формулою:

$$P_N = [X_n \cdot C - (A + b \cdot X_n) + L] \cdot \left(1 - \frac{N_p}{100}\right), \quad (4)$$

де X_n – обсяг виробництва продукції у натуральному вираженні;

C – ціна продукції;

A – постійні витрати на випуск продукції;

b – змінні витрати на одиницю продукції;

L – ліквідаційна виручка від продажу об'єкта інвестування (ураховується тільки в останньому періоді).

N_p – діюча ставка оподаткування прибутку підприємств.

Підставляючи формулу (4) у формулу (3) і спрощуючи вираження, одержуємо для $N_p = 18\%$ (діюча ставка оподаткування прибутку підприємств у 2014 р.):

$$F_t = 0,82 \cdot X_n \cdot (C - b) + 0,82 \cdot (L - A) + Am - I. \quad (5)$$

Найбільш істотно впливають на величину чистого грошового потоку, а отже, і на NPV, обсяг виробництва продукції в натуральному вираженні і ціна продукції. Для спрощення розрахунків уведемо позначення (В):

$$B = 0,82 \cdot (L - A) + Am - I. \quad (6)$$

Тоді формула для розрахунку чистої поточної вартості здобуває вид:

$$NPV = \sum_{t=1}^T \frac{0,82 \cdot X_n \cdot (C - b) + B}{(1+r)^t}. \quad (7)$$

Виходячи з вираження (7) можна діагностувати чутливість NPV проекту до зміни:

- обсягу виробництва продукції у натуральному вираженні;
- ціни продукції;

- величини ставки дисконтування.

З цією метою отримано частинні похідні:

$$\frac{\partial NPV}{\partial X_n} = \sum_{t=1}^T \frac{0,82 \cdot (C - b)}{(1+r)^t}; \quad (8)$$

$$\frac{\partial NPV}{\partial C} = \sum_{t=1}^T \frac{0,82 \cdot X_n}{(1+r)^t}; \quad (9)$$

$$\frac{\partial NPV}{\partial r} = \sum_{t=1}^T (-t) \cdot \frac{0,82 \cdot X_n \cdot (C - b) + B}{(1+r)^{t+1}}. \quad (10)$$

Зазначені параметри можуть змінюватися як кожний окремо при незмінних інших, так і одночасно. У першому випадку досить використовувати відповідну похідну для знаходження чутливості відповідно до (1), а в останньому, коли одночасно змінюються всі три параметри, – необхідно використовувати чутливість за трьома змінними, відповідну до градієнта:

$$\text{grad}(NPV) = \left\{ \frac{\partial NPV}{\partial X_n}, \frac{\partial NPV}{\partial C}, \frac{\partial NPV}{\partial r} \right\}. \quad (11)$$

Тоді відносна зміна NPV, обумовлене невеликими й незалежними абсолютними відхиленнями параметрів X_n , C , r (ΔX_n , ΔC , Δr відповідно) у першому наближенні можна визначити як

$$K_{NPV} = \frac{1}{NPV} \cdot \left[\frac{\partial NPV}{\partial X_n} \cdot \Delta X_n + \frac{\partial NPV}{\partial C} \cdot \Delta C + \frac{\partial NPV}{\partial r} \cdot \Delta r \right], \quad (12)$$

де $\frac{\partial NPV}{\partial x_i}$ – функція чутливості NPV до параметра x_i .

Величину $K_{NPV} = \frac{\Delta NPV}{NPV}$ пропонується назвати коефіцієнтом чутливості інноваційно-інвестиційного проекту за критерієм чистої поточної вартості. Він показує в якій мірі відхилення обраних параметрів впливають на зміну NPV, що дозволяє вибрати один або кілька проектів з безлічі альтернатив за критерієм стійкості.

Отримане значення K_{NPV} в результаті розрахунків дозволяє оцінити стійкість NPV до зміни параметрів обсягу виробництва у натуральному вираженні, ціни продукції та ставки дисконтування. Очевидно, найбільшу стійкість має той проект, якому відповідає мінімальне значення модуля K_{NPV} . Можливі зміни параметрів проекту можна визначати на основі експертних оцінок. При цьому завдання експертів зводиться до наступних двох напрямків:

- а) визначити найбільш впливові параметри на реалізацію проекту;
- б) визначити найбільш імовірні напрямки зміни цих параметрів.

У розрахунках за формулою (12) для порівняльності результатів відносні зміни параметрів мають бути рівними (наприклад, 1%). Для підвищення точності розрахунків можливе урахування ймовірності при визначенні напрямків зміни внутрішніх параметрів проекту.

Запропонований коефіцієнт чутливості може використовуватися при оцінці ефективності інноваційно-інвестиційних проектів і рекомендується як додатковий до запропонованих у сучасній літературі показників ефективності. Аналогічно можна врахувати вплив і інших параметрів на NPV проекту (наприклад, витрат на випуск продукції, банківського відсотка, ставки податку на прибуток та ін.).

Таким чином, діагностика чутливості дозволяє оцінити стійкість інноваційно-інвестиційного проекту до змін його внутрішніх параметрів, що підвищує ефективність прийняття рішень на підприємстві.

Список літератури

1. Божко Т.В. Оценка чувствительности инвестиционного проекта / Т.В. Божко // Бизнес Информ, 1998. – № 21-22. – С. 57-59.
2. Волков И.М. Проектный анализ: учебник для вузов / И.М. Волков, М.В. Грачева. – М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1998. – 423 с.
3. Козик В.В. Визначення чутливості інвестиційної ефективності до зміни ефектоутворюючих факторів виробництва інноваційної продукції / В.В. Козик, О.Ю. Ємельянов, О.Л. Політанська // Інвестиції: практика та досвід, 2009. – № 3 – С. 6-9.
4. Полозова Т.В. Модель диагностики изменений внутренних параметров инвестиционного проекта / Т.В. Полозова // Международная научно-практическая конференция "Математическое моделирование процессов в экономике и управлении инновационными проектами (ММП-2013)", Алушта, 9-15 сентября 2013 г. Тезисы докладов. – Харьков: ХНУРЭ, 2013. – С. 173-174.

Сакун А.А., Чернецкая М.Г.
ОНАС им. А.С. Попова

**МАРКЕТИНГОВОЕ ИССЛЕДОВАНИЕ
ОБЪЕМА РЫНКА МАРКЕТИНГОВЫХ СЕРВИСОВ В 2014 ГОДУ**

Аннотация: Проведено маркетинговое исследование объема рынка маркетинговых сервисов в 2014 году и выделены основные направления Интернет-рекламы.

Единственный медиа канал, показывающий растущий спрос как рекламоноситель, невзирая на кризисы, это Интернет. Кроме того, нуждаются в пояснении и абсолютные цифры, характеризующие этот рынок, поэтому остановимся чуть подробнее на этом сегменте.

Как мы уже обозначили выше, ВРК внесла изменения в классификацию направлений Интернет-рынка, максимально приблизив к определениям IAB.

Согласно IAB, выделяется 8 направлений:

Таблица 1 – Направления Интернет-рекламы

№	Направление
1	Search/Поиск
2	Display/Баннерная реклама
3	Mobile/Мобильная реклама
4	Digital Video/Цифровое видео
5	Classifieds/Доски объявлений
6	Lead Generation/Лидогенерация
7	Rich Media/ Рич-медиа(мультимедийная реклама)
8	Sponsorship/Спонсорство

Ключевое изменение – это исчезновение такого привычного рынку термина, как контекст, который отсутствует в международных определениях. Также эксперты ВРК посчитали необходимым добавить еще одно направление – Other Digital (Другие Диджитал коммуникации), в которое включены рекламные бюджеты на креатив, стратегию, производство и др.

До групи показників зовнішнього середовища функціонування АЗ відносяться показники, що характеризують поточний стан і розвиток альянсу та чинять значний вплив на його функціонування та розвиток. До найбільш значимих груп показників можна віднести споживачів та конкурентоспроможність АЗ.

Джерела інформації для оцінювання НП ефективності функціонування АЗ можуть бути отримані, в першу чергу, від кожного УПАЗ, а додаткові джерела – це статистичні дані, аналітичні огляди у спеціалізованих виданнях, думка фахівців тощо. Водночас, оцінювання НП можливе за рахунок результатів опитування УПАЗ, споживачів, працівників та експертів даного напрямку діяльності за рахунок використання шкали (балів). Отже «шкала» встановлює, які оцінки може мати показник і які перетворення з цими оцінками вважаються допустимими, щоб уникнути помилкових чи безглузвих результатів. НП являють собою процес формування такої системи управління АЗ, яка дає єдину основу для прийняття фінансово-економічних та господарських рішень УПАЗ, і дозволяє моделювати, оцінювати та проводити моніторинг тій чи іншій ситуації в єдиному ключі – орієнтувати всі процеси управління АЗ на зростання його прибутку.

Список літератури

1. Аналіз фінансового стану виробничої та комерційної діяльності підприємства [Текст]: навч. посіб. / [Шило В. П. та ін.]. – К.: Кондор, 2005. – 240 с.
2. Гудзевич О. І. Основи економічного аналізу і діагностики фінансово-господарської діяльності підприємства [Текст]: навч. посіб. / О. І. Гудзевич. – К.: Кондор, 2004. – 180 с.
3. Калинеску Т. В. Система оцінки соціально-економічного розвитку підприємств [Текст] / Т. В. Калинеску, О. О. Недобега // БІЗНЕС ІНФОРМ. – 2011. – № 7. – Т.1. – С. 83 – 86.
4. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств [Текст]: навч. посіб. / Коробов М.Я. – [3-тє вид., перероб. і доп.]. – К.: Т-во "Знання", 2002. – 294 с.
5. Економічний аналіз [Текст]: навч. посіб.; за ред. акад. НАНУ, проф. М. Г. Чумаченка. – [2-є вид., доп. і перер.]. – К.: КНЕУ, 2003. – 556 с.
6. Економічний аналіз [Текст]: навч. посіб. [для студентів вищих навчальних закладів]; за ред. проф. Ф. Ф. Бутинця. – Житомир: ПП Рута, 2003. – 680 с.
7. Крейнина М.Н. Анализ финансового состояния и инвестиционной привлекательности акционерных обществ в промышленности, строительстве и торговле [Текст]: учеб. пособ. / Крейнина М.Н. – М.: ДИС, 2003. – 748 с.
8. Фінансово-економічний аналіз [Текст]: підруч. / [П. Ю. Буряк, М. В. Римар, М. Т. Бець та ін.]; за заг. ред. П. Ю.Буряка, М. В. Римара. – К.: ВД «Професіонал», 2004. – 528 с.
9. Кіндрацька Г. І. Економічний аналіз: Теорія і практика [Текст]: підруч. / Кіндрацька Г. І., Білик М. С., Загородній А. Г.; за ред. проф. А. Г. Загороднього. – [2-є вид., перероб. і доп.]. – Львів: Магнолія, 2006, 2007. – 440 с.
10. Фінансово-економічний аналіз [Текст]: підруч. / [П. Ю. Буряк, М. В. Римар, М. Т. Бець та ін.]; за заг. ред. П. Ю.Буряка, М. В. Римара. – К.: ВД «Професіонал», 2004. – 528 с.
11. Экономический словарь. – Словари и энциклопедии на Академике. – URL: http://dic.academic.ru/contents.nsf/econ_dict/.

Здано в набір 19.12.2014 р. Підписано до друку 24.12.2014 р.

Формат 60/88/16 Обсяг 8,0 друк. арк.

Зам. № 5469. Тираж 25 прим.

Віддруковано у редакційно-видавничому центрі ОНАЗ ім. О.С. Попова

м. Одеса, вул. Ковалевського, 5

тел. 70-50-494

© ОНАЗ, 2014